

Slimību profilakses un
kontroles centrs

PUBLISKAIS PĀRSKATS

2017

Rīga, 2018

PRIEKŠVārds

Slimību profilakses un kontroles centrs (turpmāk tekstā - SPKC) 2017.gadā turpināja darbu, īstenojot valstī sabiedrības veselības politiku tam deleģēto funkciju ietvaros. Viena no SPKC funkcijām ir arī statistisko un pētniecisko datu pārraudzība veselības nozarē.

Papildus regulārajai sabiedrības veselības un veselības aprūpes statistikas datu apkopošanai, apstrādei un analīzei, SPKC veic pētījumus un gatavo tematiskos ziņojumus par Latvijas iedzīvotāju veselību, kā arī sagatavo citu informāciju atbilstoši nozares speciālistu, sadarbības partneru un mediju pieprasījumam. 2017.gadā SPKC ir apkopojis un sagatavojis informāciju par onkoloģijas, traumatisma u.c. tēmām. Šie dati ir noderīgs informācijas avots ikvienam, kam nepieciešama detalizēta informācija par veselības aprūpi un sabiedrības veselību Latvijā.

Viens no SPKC uzdevumiem ir arī veselības veicināšanas politikas īstenošana un koordinācija. 2017.gadā tika organizētas vairākas informatīvi izglītojošas aktivitātes dažādām iedzīvotāju grupām (pirmsskolas, sākumskolas un vispārējās izglītības iestāžu izglītojamajiem, darbaspējas vecuma iedzīvotājiem, kā arī ģimenes ārstu praksēs strādājošām māsām) par aktuāliem sabiedrības veselības jautājumiem. Ik gadu SPKC izmanto dažādas infografikas, plakātus, infolapas, bukletus, brošūras, grāmatas un pastkartes iedzīvotāju motivēšanai uzlabot savu veselību. 2017.gadā kopumā izstrādāti un izplatīti 65 informatīvie materiāli un 11 infografikas. Aizvadītajā gadā turpinājās darbs arī pie Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla attīstības – apkopotas pašvaldību iesniegtās Monitoringa veidlapas un sagatavots „Gada pārskats par Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla darbību Latvijā 2016.gadā”. Līdz 2017. gada beigām tīklā bija iesaistījušās 112 pašvaldības.

Veselīgas jaunās paaudzes veidošanā nozīmīga ir veselīgā dzīvesveida popularizēšana izglītības iestādēs, tādēļ jau 2014.gadā SPKC atjaunoja Veselību veicinošo skolu tīkla darbību – līdz 2017. gada beigām tīklā bija iesaistījušās jau 92 skolas, tai skaitā 7 pirmsskolas izglītības iestādes.

2017.gadā SPKC turpināja nodrošināt epidemioloģiskās drošības pasākumus valstī, ieskaitot pretepidēmijas pasākumus infekcijas slimību perēkļos, infekcijas slimību epidemioloģisko uzraudzību un imunizācijas plāna koordināciju. SPKC epidemiologi saņēma ap 24 000 steidzamos paziņojumus par infekcijas slimību gadījumiem un veica epidemioloģisko izmeklēšanu atbilstošajos objektos.

Saskaņā ar likumu „Par narkotisko un psihotropo vielu un zāļu likumīgās aprites kārtību” Atkarības slimību riska analīzes speciālisti 2017. gadā sagatavoja un izdeva piecus administratīvos aktus, lai piemērotu pagaidu aizliegumu jaunajām psihoaktīvajām vielām. Sagatavoti arī tematiskie ziņojumi, organizēti pētījumi un semināri.

2017. gadā SPKC tika ieviests jauns darbības virziens – metodiskā atbalsta sniegšana ārstniecības iestādēm ārstniecības kvalitātes un pacientu drošības jautājumos, kas ir jauns, Latvijā līdz šim nebijis uzdevums. Šī uzdevuma realizācijā SPKC ir izveidojis un publicējis vairākus ieteikumus, t.sk. nenosodošas pacientu drošības gadījumu reģistrēšanas un mācīšanās sistēmas izveidei, kā arī pacientu drošības kultūras iedibināšanai ārstniecības iestādēs. Kā arī ir uzsākts darbs pie veselības aprūpes sistēmas kvalitātes pilnveidošanas un pacientu drošības koncepcijā noteikto veselības aprūpes rezultātīvo rādītāju un indikatoru klāsta izstrādes ārstniecības iestāžu darbības un rezultātu analīzei un salīdzināšanai nacionālajā līmenī, Eiropas un starptautiskā vidē. Kā ietvaros ir sākti veselības aprūpes rezultātīvo rādītāju atlase, rādītāju aprēķināšanas metodoloģijas aprakstīšana un šo rādītāju aprēķināšana atbilstoši izstrādātajai metodoloģijai.

Pateicamies par sadarbību nevalstiskajām organizācijām, ārstu profesionālajām asociācijām un nozares profesionāļiem iesaistoties dažādu informatīvu materiālu, ieteikumu sagatavošanā, jo tikai kopā darbojoties un katrs pārstāvēd savu profesionālo jomu, spēsim veidot kvalitatīvu veselības aprūpes statistiku, realizēt sabiedrības informēšanas kampaņas, sagatavot normatīvo bāzi.

SAĪSINĀJUMI

AIDS	Iegūtais imūndeficīta sindroms - imūndeficīta vīrusu (HIV) pēdējā, dzīvību apdraudošā pakāpe (no angļu val.: <i>Acquired immunodeficiency syndrome</i>)
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
HIV	Cilvēka imūndeficīta vīruss (no angļu val.: <i>Human immunodeficiency virus</i>)
NMPD	Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
NVD	Nacionālais veselības dienests
PB	Pasaules Banka
PKUS	Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca
PVO	Pasaules Veselības organizācija
RAKUS	Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca
SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
VM	Veselības ministrija

© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā obligāta atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centru kā datu avotu. Publikācijā iekļautie dati turpmākajās publikācijās var tikt precizēti.

Slimību profilakses un kontroles centra 2017.gada publiskais pārskats izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 5.maija noteikumiem Nr. 413 "Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem"

SATURS

Priekšvārds	2
Saīsinājumi	3
1. PAMATINFORMĀCIJA	5
1.1. Slimību profilakses un kontroles centra juridiskais statuss	5
1.2. Slimību profilakses un kontroles centra funkcijas	5
1.3. Slimību profilakses un kontroles centra uzdevumi	5
2. SPKC BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS	8
2.1. Slimību profilakses un kontroles centra kopējais finansējums un tā izlietojums	8
2.2. Valsts budžeta programmu finansējums un tā izlietojums	9
3. SPKC KREDITORU SAISTĪBAS	12
4. PERSONĀLS	15
5. SPKC DARBĪBAS REZULTĀTI	17
5.1. Sabiedrības veselības monitorings, neinfekcijas slimību uzraudzība un sabiedrības veselību ietekmējošo faktoru izvērtēšana	17
5.2. Sabiedrības veselības un veselības aprūpes statistiskās informācijas iegūšana, apkopošana, apstrāde un analīze	18
5.3. Metodiskā atbalsta sniegšana ārstniecības iestādēm ārstniecības kvalitātes un pacientu drošības jautājumos	19
5.4. Veselības veicināšanas pasākumu īstenošanas koordinēšana Valsts un reģionālajā līmenī 2017. gadā	19
5.5. Nodrošināt epidemioloģiskās drošības pasākumus valstī, ieskaitot pretepidēmijas pasākumus infekcijas slimību perēkļos, infekcijas slimību epidemioloģisko uzraudzību un imunizācijas plāna koordināciju	19
6. SPKC REALIZĒTĀ STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	25
7. SPKC KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	26
8. SPKC 2018. GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI	27

PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Slimību profilakses un kontroles centra juridiskais statuss

SPKC ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas tika izveidota 2012.gada 1.aprīlī saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 21.februāra rīkojumu Nr. 101 "Par Slimību profilakses un kontroles centra izveidošanu un VM un Zemkopības ministrijas padotībā esošo valsts pārvaldes iestāžu reorganizāciju".

SPKC darbības mērķis ir īstenot valstī sabiedrības veselības politiku epidemioloģiskās drošības un slimību profilakses apakšjomās, kā arī nodrošināt veselības veicināšanas politikas īstenošanu un koordināciju.

SPKC darbību nosaka 2012.gada 3.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr. 241 "Slimību profilakses un kontroles centra nolikums".

SPKC juridiskā adrese – Dunties iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, Latvija; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90009756700.

SPKC darbinieki strādā reģionālajās struktūrvienībās Rīgā, Daugavpilī, Rēzeknē, Valmierā, Gulbenē, Jelgavā, Jēkabpilī, Liepājā un Ventspilī.

1.2. Slimību profilakses un kontroles centra funkcijas

- Izstrādāt uz zinātniskiem pierādījumiem balstītus un labākajai starptautiskajai praksei atbilstošus priekšlikumus veselības aprūpes un sabiedrības veselības politikas veidošanai un sniegt priekšlikumus par šīs politikas prioritātēm;
- veikt neinfekcijas slimību uzraudzību, kā arī izvērtēt faktorus, kuri var ietekmēt iedzīvotāju veselību;
- veikt infekcijas slimību epidemioloģisko uzraudzību, monitoringu un izlūkošanu;
- organizēt infekcijas slimību profilakses un izplatības ierobežošanas pasākumus, tai skaitā pasākumus iedzīvotāju grupās, kas pakļautas paaugstinātam infekciju riskam vai piederīgas īpašām riska grupām;
- koordinēt un pārraudzīt politikas plānošanas dokumentu izpildi epidemioloģiskās drošības apakšjomā;
- iegūt, apkopot, apstrādāt un analizēt sabiedrības veselības un veselības aprūpes statistikas informāciju;
- veikt sabiedrības veselības monitoringu;
- nodrošināt metodisko atbalstu ārstniecības iestādēm ārstniecības kvalitātes un pacientu drošības jautājumos.

1.3. Slimību profilakses un kontroles centra uzdevumi

- Izstrādāt slimību profilakses un veselības veicināšanas programmas un veikt to īstenošanas metodisko vadību:
 - valsts un reģionālā līmenī koordinēt veselības veicināšanas pasākumu īstenošanu;
 - informēt sabiedrības grupas jautājumos, kas ietekmē veselību un dzīvesveidu.
- nodrošināt infekcijas slimību gadījumu un uzliesmojumu epidemioloģisko izmeklēšanu un pretepidēmijas pasākumu organizēšanu infekcijas slimību perēkļos, veikt epidemioloģisko datu analīzi, riska novērtēšanu, piedalīties ārkārtas situāciju pārvaldīšanā un epidēmijas (pandēmijas) draudu novēršanā;

- plānot iedzīvotāju vakcināciju, apkopot vakcinācijas iestāžu vakcīnu pasūtījumus un pasūtīt vakcīnas no zāļu lieltirgotavām, nodrošināt vakcinācijas monitoringu, statistisko datu apkopošanu un analīzi, veikt vakcinācijas komplikāciju gadījumu monitoringu un epidemioloģisko izmeklēšanu;
- sagatavot informāciju, izstrādāt metodiskos ieteikumus un sniegt metodisko atbalstu valsts un pašvaldību institūcijām, ārstniecības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, citām juridiskām un fiziskām personām jautājumos, kas saistīti ar epidemioloģisko drošību, slimību profilaksi un veselības veicināšanu;
- iegūt, apkopot, apstrādāt, analizēt, publicēt un izplatīt iekšzemes un ārvalstu datu lietotājiem nepieciešamo valsts statistisko informāciju (kopsavilkumu) par veselības aprūpes pakalpojumiem, iedzīvotāju veselības stāvokli, infekcijas slimībām, veselības riska faktoriem, sabiedrības veselības problēmām, atkarības slimībām un garīgo veselību;
- plānot, metodiski vadīt, organizēt, koordinēt un veikt pētījumus sabiedrības veselības jomā;
- veidot un attīstīt nacionālo informācijas un monitoringa sistēmu attiecībā uz infekcijas slimībām un koordinēt minētās sistēmas darbību;
- atbilstoši kompetencei sadarboties ar valsts un pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, privātpersonām, starptautiskajām institūcijām un organizācijām, nodrošinot informācijas un pieredzes apmaiņu, apmācību un kopīgu projektu īstenošanu, pārstāvēt valsts intereses starptautiskajās organizācijās, ES institūcijās un starptautiskajos pasākumos;
- piedalīties normatīvo aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektu sagatavošanā un izvērtēšanā;
- organizēt HIV profilakses punktu darba nodrošinājumam nepieciešamo zāļu un medicīnisko ierīču plānošanu, iepirkšanu, uzglabāšanu, uzskaiti un sadali;
- veidot, uzturēt un papildināt šādas SPKC pārziņā esošās valsts informācijas sistēmas un datubāzes:
 - Valsts infekcijas slimību uzraudzības un monitoringa sistēmu (VISUMS);
 - HIV/AIDS gadījumu valsts reģistru;
 - iedzīvotāju genoma valsts reģistru;
 - jaundzimušo reģistru;
 - ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistru;
 - veselības aprūpes nozares valsts statistisko pārskatu datubāzi;
 - Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datubāzi;
 - stacionāro gultu fonda izmantošanas datubāzi;
 - sabiedrības veselības monitoringa un ziņošanas sistēmu;
 - datu prezentācijas sistēmu.
- nodrošināt CSP, PVO, Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru, ES Statistikas biroju EUROSTAT un citas Latvijas un starptautiskās institūcijas ar SPKC rīcībā esošo informāciju;
- nodrošināt ES Infekcijas slimību agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas (EWRS) darbības uzturēšanu un koordinēšanu;
- nodrošināt PVO un ECDC fokālo punktu, kā arī Eiropas epidemioloģiskās uzraudzības sistēmas (TESSy) koordinators pienākumu izpildi;
- nodrošināt valsts specializētā centra funkciju dalībai Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra uzturētajā Eiropas Informācijas tīklā par narkotikām un narkomāniju (Reitox) atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 12.decembra Regulai (EK) Nr. 1920/2006 par Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru;

- nodrošināt informācijas apmaiņu starp Eiropas Informācijas tīkla par narkotikām un narkomāniju (Reitox) valsts specializēto centru un Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru par jaunu psihoaktīvo vielu un jaunu psihoaktīvās vielas saturošu preparātu ražošanu, nelikumīgu tirdzniecību un lietošanu atbilstoši Padomes 2005.gada 10.maija Lēmumam 2005/387/TI par informācijas apmaiņu, riska novērtējumu un kontroli attiecībā uz jaunām psihoaktīvām vielām.

2. SPKC BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

2.1. Slimību profilakses un kontroles centra kopējais finansējums un tā izlietojums

SPKC 2017.gada kopējais finansējums (valsts budžeta līdzekļu dotācija, ārvalstu finanšu palīdzība, kā arī ieņēmumi no maksas pakalpojumiem) un finansējuma izlietojums atspoguļots tabulā Nr. 1.

Tabula Nr. 1.

Kopējais finansējums un tā izlietojums 2017.gadā

	Finanšu līdzekļi	Pārskata gadā		Faktiskā izpilde, %
		Apstiprināts likumā, EUR	Budžeta izpilde, EUR	
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	4 030 018	3 968 536	98.47
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, t.sk.	3 919 280	3 872 376	98.80
1.1.1.	Apakšprogramma "Rezidentu apmācība"	2561	2143	
1.1.2.	Apakšprogramma "Slimību profilakses nodrošināšana"	3 310 367	3 309 490	
1.1.3.	Apakšprogramma "Veselības veicināšana"	238 715	238 690	
1.1.4.	Apakšprogramma "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana" (2014-2020)	254 590	211 218	
1.1.5.	Apakšprogramma "Narkotiku uzraudzības monitoringa fokālā punkta darbības nodrošināšana"	72 760	72 754	
1.1.6.	Apakšprogramma "Citu Eiropas Kopienas projektu īstenošana"	40287	38 081	
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība, t.sk	97 023	95 146	98.07
1.2.1.	Apakšprogramma "Narkotiku uzraudzības monitoringa fokālā punkta darbības nodrošināšana"	72 760	72 760	
1.2.2.	Apakšprogramma "Citu Eiropas Kopienas projektu īstenošana"	21 882	20 005	
1.2.3.	Ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošana veselības nozarē"	2381	2 381	
1.3.	Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem	13 715	1 014	7.39
2.	Izdevumi (kopā):	4 069 795	3 999 616	98.28
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	3 902 370	3 833 731	98.24
2.1.1.	Atalgojums	1 920 568	1 906 073	
2.1.2.	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	576 026	562 268	
2.1.3.	Komandējumi	87 364	84 897	
2.1.4.	Pakalpojumi	398 919	387 268	
2.1.5.	Preces, krājumi, inventārs un c.	84 703	82 822	
2.1.6.	Budžetu iestāžu nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi	342	342	
2.1.7.	Pakalpojumus, kurus budžeta iestāde apmaksā noteikto funkciju ietvaros	830 444	807 934	

2.1.8.	Subsīdijas, dotācijas, transfēri	4 004	2 127	
2.2.	Kapitālie izdevumi	167 425	165 885	99.08

2.2. Valsts budžeta programmu finansējums un tā izlietojums

Atbilstoši likumam "Par valsts budžetu 2017.gadam" SPKC budžetu veidoja valsts budžeta programmas:

- 02.04.00 "Medicīnas izglītība" apakšprogramma "Rezidentu apmācība". Piešķirtais valsts budžeta līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums atspoguļots tabulā Nr.2;
- 46.03.00 "Veselības nozares uzraudzība" apakšprogramma "Slimību profilakses nodrošināšana". Piešķirtais valsts budžeta līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums atspoguļots tabulā Nr.3;
- 46.04.00 "Veselības nozares uzraudzība" apakšprogramma "Veselības veicināšana". Piešķirtais valsts budžeta līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums atspoguļots tabulā Nr.4;
- 63.07.00 "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogramma "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2014-2020)". Apakšprogrammā tika realizēti trīs projekti. Piešķirtais valsts budžeta līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums atspoguļots tabulā Nr.5;
- 70.06.00 "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogramma "Narkotiku uzraudzības monitoringa fokālā punkta darbības nodrošināšana", kas tiek realizēta divos resursu avotos – dotācija un ārvalstu finanšu palīdzība. Kopējais piešķirtais budžeta līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums atspoguļots tabulā Nr.6;
- 70.07.00 "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogramma "Citu Eiropas Kopienas projektu īstenošana". Apakšprogrammas pasākuma "Eiropas Komisijas Sabiedrības veselības programmas 2008-2013 projektu un pasākumu īstenošana" ietvaros tika realizēti divi projekti un apakšprogrammas pasākuma "Eiropas Komisijas trešās Savienības rīcības programmas veselības jomā (2014-2020.gads) projektu un pasākumu īstenošana" ietvaros tika realizēti trīs projekti. Kopējie piešķirtie finanšu līdzekļi veidojas no diviem resursu avotiem - dotācija un ārvalstu finanšu palīdzība. Kopējais apjoms un finansējuma izlietojums atspoguļots tabulā Nr.7;
- 73.06.00 "Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti", apakšprogramma "Ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošana veselības nozarē". Apakšprogrammā tika realizēti trīs projekti. Piešķirtais finanšu līdzekļu (ārvalstu finanšu palīdzība) apjoms un finansējuma izlietojums atspoguļots tabulā Nr.8.

Tabula Nr. 2

Valsts budžeta līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums (naudas plūsma) programmas 02.04.00 "Medicīnas izglītība" apakšprogrammā "Rezidentu apmācība"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2016.gadā (faktiskā izpilde), EUR	2017.gadā	
			Apstiprināts likumā, EUR	Faktiskā izpilde, EUR
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	0	2 561	2 143
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	0	2 561	2 143
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā):	0	2 561	2 143
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	0	2 561	2 143

2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0
------	-------------------------------	---	---	---

Saskaņā ar apstiprināto Finansēšanas plānu un Tāmi valsts budžeta programmas "Medicīnas izglītība" apakšprogrammā "Rezidentu apmācība" dotācija no vispārīgiem ieņēmumiem 2017.gadā plānota 2 561 EUR apmērā. Budžeta apakšprogramma tika atvērta 2017.gada 4.ceturksnī. Kopējie 2017.gada faktiskie izdevumi bija 2 143 EUR, kas ir par 418 EUR mazāki nekā plānots. Tas skaidrojams ar to, ka darba samaksa par decembri rezidentūras programmā iesaistītiem darbiniekiem pēc līgumu nosacījumiem tika izmaksāta 2018.gada janvārī, un plānotās preces tika iegādātas par zemākām izmaksām nekā sākotnēji tika plānots.

Tabula Nr. 3

Valsts budžeta līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums (naudas plūsma) programmas 46.03.00 "Veselības nozares uzraudzība" apakšprogrammā "Slimību profilakses nodrošināšana"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2016.gadā (faktiskā izpilde), EUR	2017.gadā	
			Apstiprināts likumā, EUR	Faktiskā izpilde, EUR
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	3 182 153	3 324 082	3 310 504
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	3 181 680	3 310 367	3 309 490
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	473	13 715	1 014
2.	Izdevumi (kopā):	3 182 153	3 324 082	3 310 504
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	3 101 749	3 156 657	3 144 619
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	80 404	167 425	165 885

Saskaņā ar apstiprināto Finansēšanas plānu un Tāmi valsts budžeta programmas "Veselības nozares uzraudzība" apakšprogrammā "Slimību profilakses nodrošināšana" dotācija no vispārīgiem ieņēmumiem 2017.gadā plānota 3 310 367 EUR apmērā, bet pašu ieņēmumi plānoti 13 715 EUR, kas kopā ir 3 324 082 EUR. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, 2017.gadā SPKC saņemtā dotācija ir lielāka par 62 037 EUR, kas ar Ministru kabineta 2017.gada 14.marta rīkojumu Nr.121 piešķirta, lai nodrošinātu mobilās zobārstniecības pakalpojumu sniegšanu. 2017.gadā par 541 EUR palielinājās maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumi. 2017.gada kopējie faktiskie izdevumi bija 3 310 504 EUR, kas ir par 13 578 EUR mazāk nekā plānots. Tas skaidrojams ar to, ka netika izpildīts maksas ieņēmumu plāns 12 701 EUR apmērā, kā arī pārskata gada beigās tika saņemta ceļa izdevumu atmaksa no Eiropas Komisijas par darbinieku komandējumiem.

Tabula Nr. 4

Valsts budžeta līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums (naudas plūsma) programmā 46.04.00 "Veselības nozares uzraudzība" apakšprogrammā "Veselības veicināšana"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2016.gadā (faktiskā izpilde), EUR	2017.gadā	
			Apstiprināts likumā, EUR	Faktiskā izpilde, EUR
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	206 012	238 715	238 690
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	206 012	238 715	238 690
2.	Izdevumi (kopā):	206 012	238 715	238 690
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	206 012	238 715	238 690

Saskaņā ar apstiprināto Finansēšanas plānu un Tāmi valsts budžeta programmas “Veselības nozares uzraudzība” apakšprogrammā “Veselības veicināšana” dotācija no vispārīgiem ieņēmumiem 2017.gadā plānota 238 715 EUR apmērā. 2017.gada kopējie faktiskie izdevumi bija 238 690 EUR, kas ir par 25 EUR mazāk nekā plānots. Visi paredzētie sabiedrības veselības veicināšanas pasākumi pārskata periodā veikti.

Tabula Nr. 5

Valsts budžeta līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums (naudas plūsma) programmā 63.07.00 “Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” apakšprogrammā “Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2014-2020)”

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2016.gadā (faktiskā izpilde), EUR	2017.gadā	
			Apstiprināts likumā, EUR	Faktiskā izpilde, EUR
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	24 569	254 590	211 218
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	24 569	254 590	211 218
2.	Izdevumi (kopā):	24 569	254 590	211 218
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	24 569	254 590	211 218

SPKC piedalās Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošanā (2014-2020) specifiskajā atbalsta mērķī 9.2.3. “Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešanas prioritāro jomu ietvaros” un 9.2.4.1. “Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi” kā sadarbības partneris, savukārt, specifiskajā atbalsta mērķī 9.2.4.2. “Slimību profilakses un kontroles centra organizēti vietēja mēroga pasākumi sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei pašvaldībās” kā finansējuma saņēmējs. Saskaņā ar apstiprinātiem Finansēšanas plāniem un Tāmēm dotācija no vispārīgiem ieņēmumiem 2017.gadā kopā bija plānota 254 590 EUR apmērā, bet faktiskā izpilde par 43 372 EUR mazāka. Tas skaidrojams ar to, ka 1) ESF mērķa 9.2.3. pasākuma projektā ieilga saistošo Ministra kabineta noteikumu grozījumu apstiprināšana, kas paredzēja jauno atbalsta darbību ieviešanu, kā rezultātā samazinājās iesaistīto darbinieku noslodze ESF 9.2.3.pasākumu projektā; 2) ESF 9.2.4.1.pasākuma projektā samazinājās iesaistīto darbinieku skaits; 3) ESF 9.2.4.2.pasākuma projektā atbalsta darbību ietvaros aktivitātes beidzās pēdējās decembra dienās un apmaksā par sniegtajiem pakalpojumiem tika veikta 2018.gada janvārī. ESF mērķu 9.2.3., 9.2.4.1.un 9.2.4.2.pasākumos visas paredzētās atbalsta darbības/ aktivitātes 2017.gadā tika veiktas. Budžeta programmai paredzētie finanšu līdzekļi tiks pārcelti un izlietoti 2018.gadā.

Tabula Nr. 6

Valsts budžeta līdzekļu un ārvalstu finanšu palīdzības finanšu līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums (naudas plūsma) programmas 70.06.00 “Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana” apakšprogrammā “Narkotiku uzraudzības monitoringa fokālā punkta darbības nodrošināšana”

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2016.gadā (faktiskā izpilde), EUR	2017.gadā	
			Apstiprināts likumā, EUR	Faktiskā izpilde, EUR
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	145 482	145 520	145 514
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	72 722	72 760	72 754
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	72 760	72 760	72 760

2.	Izdevumi (kopā):	145 485	145 520	145 514
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	145 485	145 520	145 514
2.2.	Kapitālie izdevumi	145 485	145 520	145 514

Saskaņā ar apstiprināto Finansēšanas plānu un Tāmi valsts budžeta programmas "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogrammā "Narkotiku uzraudzības monitoringa fokālā punkta darbības nodrošināšana" dotācija no vispārīgiem ieņēmumiem plānota 72 760 EUR apmērā un ārvalstu finanšu palīdzības finansējums 72 760 EUR apmērā, bet faktiskā izpilde bija mazāka par 6 EUR. Visi paredzētie projekta pasākumi un aktivitātes 2017.gadā tika veiktas.

Tabula Nr. 7

Valsts budžeta līdzekļu un ārvalstu finanšu palīdzība finanšu līdzekļu apjoms un finansējuma izlietojums (naudas plūsma) programmas 70.07.00 "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogrammā "Citu Eiropas Kopienas projektu īstenošana"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2016.gadā (faktiskā izpilde), EUR	2017.gadā	
			Apstiprināts likumā, EUR	Faktiskā izpilde, EUR
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	86 519	62 169	58 086
1.1.	Dotācija no vispārīgiem ieņēmumiem	17 495	40 287	38 081
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	69 024	21 882	20 005
2.	Izdevumi (kopā):	54 760	101 870	90 239
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	54 760	101 870	90 239

SPKC realizē vairākus projektus vienas budžeta apakšprogrammas pasākuma "Eiropas Komisijas Sabiedrības veselības programmas 2008-2013 projektu un pasākumu īstenošana" ietvaros. 2016.gadā tika noslēgta darbība projektā Nr. 2012 2202 "Uz pieprasījumiem balstīta rīcība pret depresiju, iekļaujot rīcību pašnāvību profilaksei. E-veselība" (MH-WB) un 2017.gadā saņemts gala norēķinu maksājums. Projektam Nr. 2010 2206 "Reto slimību un orfānu zāļu Eiropas tīkla izveide" (Orphanet) no projekta koordinators tika saņemts gala aprēķins par projekta finansējuma izlietojumu un, lai nokārtotu atlikušās saistības, tika veikts maksājums sadarbības partneriem.

Budžeta apakšprogrammas pasākuma "Citu Eiropas Kopienas projektu īstenošana – Eiropas Komisijas trešās Savienības rīcības programmas veselības jomā (2014.–2020.gadam) projektu un pasākumu īstenošana" tiek realizēti trīs projekti: Nr.677024 "Veicināt rekomendāciju attiecībā uz reto slimību politiku, informāciju un datiem ieviešanu" (RD-ACTION), Nr.677063 "Vienotā rīcība par uzturu un fiziskajām aktivitātēm" (JANPA) un Nr.677085 "HIV un pavadošo infekcijas slimību profilakse un kaitējuma mazināšana" (HA-REACT).

Saskaņā ar apstiprinātiem Finansēšanas plāniem un Tāmēm valsts budžeta programmas "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogrammas "Citu Eiropas Kopienas projektu īstenošana" dotācija no vispārīgiem ieņēmumiem 2017.gadā plānota 40 287 EUR apmērā un ārvalstu finanšu palīdzība 21 882 EUR apmērā. Plānoto ieņēmumu un izdevumu starpība 39 701 EUR apmērā saistās ar iepriekšējo periodu ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikuma pārceļšanu. Salīdzinot ar iepriekšējo periodu, 2017.gadā projektu finansējums palielinājies, jo projektu ietvaros bija jānodrošina vairāk aktivitāšu nekā 2016.gadā. Visi paredzētie projektu pasākumi un aktivitātes 2017.gadā tika veiktas. Budžeta programmai paredzēto finanšu līdzekļu atlikums tiks pārceļts un izlietots 2018.gadā.

3. SPKC KREDITORU SAISTĪBAS

Tabula Nr. 8

Ārvalstu finanšu palīdzības finanšu līdzekļu, kas iestrādāti valsts budžetā, apjoms un finansējuma izlietojums (naudas plūsma) programmas 73.06.00 "Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti" apakšprogrammā "Ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošana veselības nozarē"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2016.gadā (faktiskā izpilde), EUR	2017.gadā	
			Apstiprināts likumā, EUR	Faktiskā izpilde, EUR
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	11 500	2 381	2 381
1.1.	Ārvalstu finanšu palīdzība	9 500		921
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība (ieņēmumi no citu valstu finanšu palīdzības)	2 000		1 460
2.	Izdevumi (kopā):	11 424	2 457	1 308
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	11 424	2 457	1 308

Saskaņā ar apstiprinātiem Finansēšanas plāniem un Tāmēm valsts budžeta programmas "Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti" apakšprogrammā "Ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošana veselības nozarē" SPKC 2017.gadā īstenoja trīs projektus - "Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra ar veselības aprūpi saistītu infekciju punkta prevelences pētījuma validācijas projekts", Starptautiskais priekšlaicīgas mirstības un tās cēloņu salīdzinājums Ziemeļu dimensijas partnerības dalībvalstīs izmantojot potenciāli zaudēto dzīves gadu (PYLL) indikatoru" un "Ceturtais Globālais ziņojums par ceļu satiksmes drošību (GSRRS4)".

Ārvalstu finanšu palīdzības finansējums 2017.gadā veidoja 2 381 EUR, bet faktiskā izpilde bija mazāka par 1 149 EUR, jo projektu pasākumu nodrošināšanai 2017.gadā bija nepieciešami mazāki finanšu līdzekļi, nekā sākotnēji plānoti. Ar projektu nodrošināšanu saistītie plānotie pasākumi un aktivitātes tika veiktas pilnā apmērā. Budžeta programmai paredzēto finanšu līdzekļu atlikums tiks pārcelts un izlietots 2018.gadā.

Tabula Nr. 9

SPKC kreditoru saistības.

Nosaukums	Uz 2017.gada beigām, EUR	Uz 2017.gada sākumu, EUR	Izmaiņas (+,-)
Kreditori - kopā	142 895	102 140	+40755
1. Ilgtermiņa saistības	-	-	-
1.1. Ilgtermiņa saistības par saņemtajiem avansiem	-	-	-
1.2. Ilgtermiņa parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	-	-	-
2. Īstermiņa saistības	142 895	102 140	+40 755
2.1. Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	39 785	10 904	+28 881

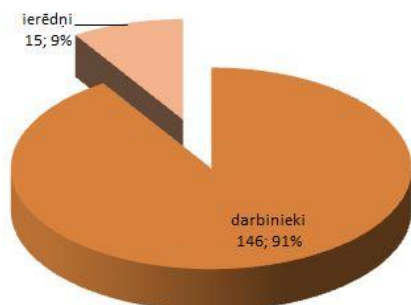
2.2. Īstermiņa saistības par saņemtajiem avansiem	-	-	-
2.3. Īstermiņa uzkrātās saistības	102 542	86 487	+16 055
2.4. Īstermiņa saistības par ārvalstu finanšu palīdzību un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem pasākumiem	-	-	-
2.5. Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)	550	154	+396
2.6. Nodokļi un sociālās apdrošināšanas maksājumi	0	4 577	-4577
2.7. Pārējās īstermiņa saistības	18	18	0

SPKC nav izveidojušās ilgtermiņa saistības. Kopējās īstermiņa saistības uz 2017.gada beigām, salīdzinoši ar kopējo īstermiņa saistību atlikumu uz iepriekšējā gada beigām, ir palielinājušās par 40 755 EUR. Uz pārskata gada beigām salīdzinoši ar iepriekšējo gadu palielinājušās saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem par 28 881 EUR, palielinājušās uzkrātās saistības par 16 055 EUR un palielinājušies norēķini par darba samaksu un ieturējumiem 396 EUR, kuru apmaksu veicama 2018.gada janvārī. Savukārt samazinājušās sociālās apdrošināšanas iemaksas par 4 577 EUR.

4. PERSONĀLS

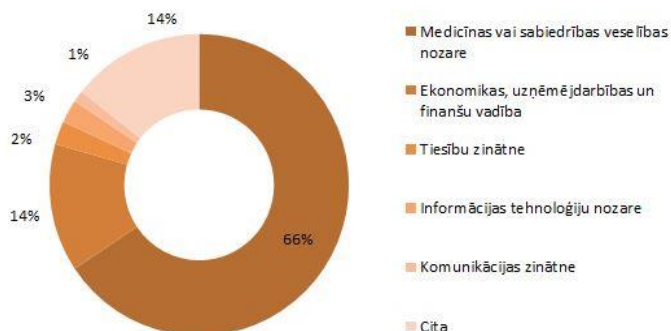
2017.gadā SPKC bija 163,75 amata vietas, no tām 16 ierēdņu amati un 147,75 – darbinieki. Vidējais nodarbināto skaits 2017.gadā bija 160, t.sk. 15 ierēdņi un 146 darbinieki.

Faktiskais darbinieku skaits SPKC

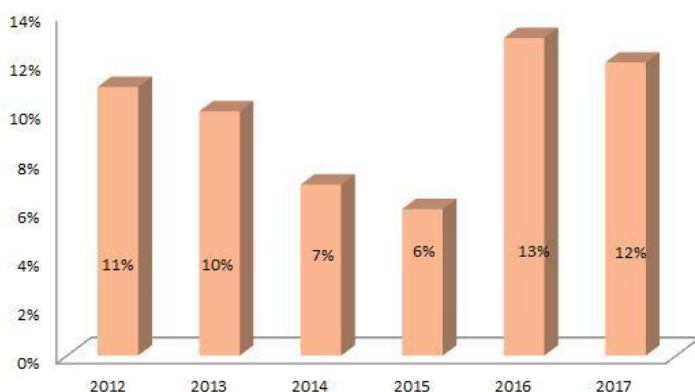
SPKC lielākā vērtība ir augsti izglītoti un profesionāli darbinieki. 83% SPKC darbiniekiem ir augstākā izglītība (t.sk. 53% maģistra grāds un 5% jeb 8 darbiniekiem ir doktora zinātniskais grāds), 66% darbiniekiem ir augstākā vai profesionālā vidējā izglītība medicīnas vai sabiedrības veselības jomā.

Darbinieku izglītība pa nozarēm

2017.gadā bija 12% personāla mainība, darbu SPKC uzsāka 20 darbinieki, pārtrauca - 19 darbinieki.

Personāla mainība

No visiem SPKC darbiniekiem 90% ir sievietes, 10% - vīrieši. Visvairāk darbinieku ir vecuma grupā no 50 līdz 59 gadiem, vidējais SPKC darbinieku vecums ir 46 gadi.

Pārskata gadā darbinieki pilnveidojuši savas profesionālās zināšanas, apmeklējot dažādus ārējus mācību seminārus, kursus un pieredzes apmaiņas pasākumus ārvalstīs, uzzinot jaunākās aktualitātes savā nozarē.

SPKC iekšējās kontroles sistēmas izveidošana, uzraudzība un uzlabošana tiek īstenota atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 8.maija noteikumiem Nr. 326 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmu tiešās pārvaldes iestādēs", paredzot nepieciešamos risku vadības, uzraudzības, kontroles un pārvaldības pasākumus.

Ir uzsākts veidot vienotu SPKC vadības sistēmu, aptverot procesu (kvalitātes), risku, darba aizsardzības un IT drošības pārvaldības jomas, lai nodrošinātu efektīvu procesu pārvaldību un SPKC iekšējās kontroles sistēmas pilnveidi un attīstību. Ir veikti pasākumi vadības sistēmas jomu pilnveidei, kas ietver saistošo jomu politiku izstrādi un apstiprināšanu, procesu identifikāciju un procesu kartes izstrādi, atsevišķu procesu aprakstu izstrādi, kā arī SPKC procesu un informācijas sistēmu drošības risku pārvaldības sistēmas ieviešanu.

2017.gadā SPKC turpināja īstenot pasākumus vadības un iekšējās kontroles sistēmas attīstībai, radot stratēģisko mērķu sasniegšanai piemērotu darbības vidi un virzoties uz:

- vienkāršiem, skaidri definētiem un standartizētiem iekšējiem procesiem, nodrošinot, ka ir noteikta vienota kārtība procesu izpildei;
- procesu efektivitātes kritēriju sistēmas ieviešanu, nodrošinot procesu efektivitātes izvērtēšanu un nepieciešamo pilnveidojumu veikšanu;
- iekšējo auditu un revīzijas iestāžu atzinumiem par iekšējās kontroles sistēmas darbību Centrā, kuros nav konstatēti trūkumi, kuriem ir būtiska ietekme uz sistēmas darbību.

5. SPKC DARBĪBAS REZULTĀTI

5.1. Darbības virziens - sabiedrības veselības monitorings, neinfekcijas slimību uzraudzība un sabiedrības veselību ietekmējošo faktoru izvērtēšana

1. Sagatavoti 7 pašvaldību veselības profili - par Jelgavu, Bausku, Salaspili, Krāslavu, Alūksni un aktualizēti Jēkabpils un Jūrmalas pilsētu profili.
2. Sagatavots ziņojums [“Neinfekciju slimības – saslimstība, mirstība, riska faktori. Situācija Latvijā 2006. - 2015.gadā”](#). Ziņojums publicēts SPKC mājaslapā.
3. Aprēķināti Potenciāli zaudētie mūža gadi Latvijā 2015.gadā.
4. Sagatavota un koordinēta Latvijas iedzīvotāju (vecumā no 15 līdz 74 gadiem) veselību ietekmējošo paradumu pētījuma 2016.gada aptaujas norise, sagatavots tehniskais ziņojums.
5. Sagatavots Bērnu antropometrisko parametru pētījuma 2015./2016.mācību gada aptaujas rezultātu un tendenču [ziņojums](#).
6. Sagatavota Latvijas skolēnu veselības paradumu pētījuma 2013./2014. mācību gada aptaujas rezultātu [faktu lapa](#), kur koncentrētā veidā atspoguļoti būtiskākie fakti un tendences.
7. Noorganizēts Starptautiskā skolēnu veselības paradumu pētījuma (*Health Behaviour in School-aged Children - HBSC*) Austrumu zonas un citu projekta dalībvalstu metodoloģijas seminārs.
8. Nodrošināta dalība projekta “Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros” realizēšanā - sagatavoti un sniegti dati Pasaules Bankas ekspertiem, sniegts viedoklis par PB ekspertu nodevumiem, nodrošināta dalība kvalitātes nodrošināšanas sistēmas koncepcijas izstrādes iepirkuma komisijā.
9. Saskaņā ar likumu “Par narkotisko un psihotropo vielu un zāļu likumīgās aprites kārtību” sagatavoti un izdoti 5 administratīvie akti, lai piemērotu pagaidu aizliegumu jaunām psihoaktīvajām vielām.
10. Sagatavoti un SPKC mājaslapā publicēti 2 tematiskie ziņojumi:
 - 10.1. [“Narkotisko vielu lietošanas izplatība bērnu un jauniešu vidū līdz 2015.gadam”](#);
 - 10.2. [Nacionālais ziņojums “2017.gada ziņojums par narkotikām Latvijā un Eiropā \(2015.gada dati\)”](#).
11. Organizēts pētījums [„Narkotiku lietošanas paradumi un tendences Latvijā 2017”](#). Pētījums publicēts SPKC mājaslapā.
12. Organizēta pētījuma „Par atkarības vielu lietošanu un asociēto infekciju izplatību vīriešu, kuriem ir dzimumattiecības ar vīriešiem, populācijā” veikšana. Notiek darbs pie gala ziņojuma sagatavošanas publicēšanai SPKC mājaslapā.
13. Organizēts seminārs Jauno psihoaktīvo vielu agrīnās brīdinājuma sistēmas tīkla dalībniekiem un divas jauno psihoaktīvo vielu ekspertu darba grupas sēdes.
14. Organizēts seminārs par Eiropas narkotiku lietošanas profilakses kvalitātes standartu (EDPQS) izmantošanu profilakses programmu plānošanā, īstenošanā un izvērtēšanā.
15. Organizēta konference par aktualitātēm narkotiku lietošanas jomā.
16. Sagatavoti un publicēti SPKC mājaslapā 2 tematiskie ziņojumi alkohola lietošanas izplatības un smēķēšanas ierobežošanas jomā:
 - 16.1. “Tabakas lietošanas izplatība un sekas Latvijā 2016.gadā”;
 - 16.2. “Alkohola lietošanas izplatība un sekas Latvijā 2016.gadā”.
17. Nodrošināta konsultatīvā tālruņa smēķēšanas jautājumos – 67037333 darbība un organizēta darbinieku apmācības veikšana.

18. Sagatavots e-žurnāla AIPAP numurs par aktuāliem atkarības problēmu jautājumiem, informācija izplatīta tīkla dalībniekiem un publicēta mājas lapā.

5.2. Darbības virziens - sabiedrības veselības un veselības aprūpes statistiskās informācijas iegūšana, apkopošana, apstrāde un analīze

1. Nodrošināta nepārtraukta "Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu" reģistra darbība:
 - 1.1. noslēgti 100 jauni līgumi un veikti 29 grozījumi iepriekš noslēgtos līgumos ar ārstniecības iestādēm par sistēmas PREDA lietošanu, veikta sistēmas PREDA lietotāju apmācība. Nodrošināta atbalsta funkcija 1117 sistēmas PREDA lietotājiem. Kopējais sistēmas PREDA lietotāju skaits ir 2156. Izveidotas pieejas tiesības darbam ar sistēmu PREDA. 2017.gadā piešķirtas tiesības 224 jauniem sistēmas PREDA lietotājiem, veikta šo lietotāju apmācība darbam ar sistēmu PREDA;
 - 1.2. nodrošināta Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistra metodiskā vadība.
 - 1.2.1.SPKC pārstāvji piedalījušies VM organizētajās darba grupas sanāksmēs par Valsts organizētā vēža skrīninga organizēšanas procesu izvērtēšanu un RAKUS organizētā darba grupā par neiroendokrīno audzēju pacientu izmeklēšanas un ORPHA kodu pielietošanas protokola izveidi;
 - 1.2.2.SPKC pārstāvji ar prezentācijām piedalījušies starpdisciplinārā asociāciju sēdē "Krūts vēža skrīnings", Latvijas onkologu asociācijas sēdē par tēmu "TNM 8. redakcija", terapeitu radiologu asociācijas sēdē par staru terapijas datu atspoguļojumu Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrā par pacientiem, kuriem diagnosticēta onkoloģiska slimība, diskusijā par bērnu vardarbības datu analīzi, kā arī RAKUS un PSKUS klīnikās;
 - 1.2.3.SPKC VM uzdevumā nodrošināja PVO 4.globālā ziņojuma par ceļu satiksmes drošību Latvijā sagatavošanu, starpinstitūciju sadarbības koordinēšanu un datu tiešsaistes ievadīšanu PVO datu bāzē;
 - 1.2.4.SPKC pārstāvji piedalījās RSU zinātniskajā konferencē un Vēža reģistru asociācijas konferencē Nīderlandē ar stenda referātu "Organizētā krūts vēža skrīninga saistība ar mirstības rādītājiem Latvijā 2011.-2015.gadā";
 - 1.2.5.Papildināti metodiskie norādījumi ar jaunākajām Eiropas vēža reģistru asociācijas sniegtajām rekomendācijām par datu kodēšanas principiem Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrā par pacientiem, kuriem diagnosticēta onkoloģiska slimība.
2. Apkopoti un analizēti Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistra dati, nodrošināti valsts un starptautisko institūciju, pašvaldību un citu organizāciju statistiskās informācijas pieprasījumi, tai skaitā Reitox fokālais punkts ar datiem EENNUC nacionālā koordinatora funkcijas veikšanai un ES IDB koordinators.
3. Atbilstoši kompetencei nodrošināts darbs pie Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistra vienotās informācijas sistēmas PREDA sagatavošanas integrācijai Vienotās veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā, pamatojoties uz projekta "E-veselības integrētās informācijas sistēmas attīstība" 1. un 8.aktivitātēm - EVK un nozares statistikas IS (DWH) attīstība". Veikta atkārtota reģistra datu kopijas sagatavošana integrēšanai e-veselības sistēmā.
 - 3.1. Vienotās veselības nozares elektroniskās informācijas sistēmas lietotājiem sagatavoti mācību materiāli par Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistra datu atlasī, ievadi, aktualizēšanu e-veselība Portālā par 9 reģistriem un sadarbībā ar NVD nodrošināta mācību materiālu publicēšana Portāla sadaļā Mācību materiāli ārstniecības personām.

4. Veikta veselības jomas statistiskās informācijas izvērtēšana, sagatavoti un CSP iesniegti priekšlikumi Oficiālās statistikas programmai 2017-2019 (tajā skaitā rādītāji un publicējamās informācijas detalizācija).
5. Sagatavota un publicēta "Latvijas veselības aprūpes statistikas gadagrāmata 2016".
6. Aktualizētas "Medicīniskās nāves cēloņa apliecības aizpildīšanas vadlīnijas".
7. Nodrošināta aktuālās Starptautiskās statistiskās slimību un veselības problēmu klasifikācijas, 10. redakcija (SSK-10), kas stājas spēkā no 2016.gada 1.janvāra, publiskā pieeja SPKC mājaslapā un e-veselība sistēmā.
8. Veikta ārstniecības personu, rezidentu un medicīnas studentu apmācība SSK-10 pielietošanā un medicīnisko nāves cēloņu apliecību izrakstīšanā.

5.3. Darbības virziens - metodiskā atbalsta sniegšana ārstniecības iestādēm ārstniecības kvalitātes un pacientu drošības jautājumos

1. Uzsākta jaunu, Latvijā līdz šim neizmantoju ārstniecības iestāžu sniegto pakalpojumu kvalitātes un efektivitātes novērtēšanas indikatoru izstrāde:
 - 1.1. Izveidota datu noliktava ar pseidoanonimizētiem datiem no SPKC, NVD un NMPD informācijas sistēmām;
 - 1.2. Izstrādāti un aprakstīti 17 indikatori, kas ir izmantojami ārstniecības iestādes sniegto pakalpojumu kvalitātes un efektivitātes novērtēšanai (14 no šiem indikatoriem iekļauti 17.12.2013. MK noteikumu Nr.1529 "Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība" 135.punktā);
 - 1.3. Izstrādāti metodiskie norādījumi datu kodēšanai (5 shēmas) un noorganizēts darba seminārs "Stacionāru kvalitātes rādītāji. To aprēķināšana un ieteikumi "No stacionāra izrakstītā (mirušā) pacienta karte" kodēšanā."

5.4. Darbības virziens - Veselības veicināšanas pasākumu īstenošanas koordinēšana valsts un reģionālajā līmenī 2017.gadā

1. Organizēti veselības veicināšanas pasākumi:
 - 1.1. izglītojoši pasākumi pirmsskolas un vispārējās izglītības iestāžu 1.-2.klases izglītojamajiem par traumatisma profilaksi pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem (400 pasākumi, piedalījās 7504 dalībnieki);
 - 1.2. izglītojoši pasākumi pirmsskolas un sākumskolas vispārējās izglītības iestāžu 1–2. klašu izglītojamajiem (4 – 8 gadi) par personīgo higiēnu un pareizu roku mazgāšanu (401 izglītojošs pasākums, piedalījās 7168 dalībnieki);
 - 1.3. izglītojoši pasākumi vispārējo izglītības iestāžu 10.–12.klašu meitenēm par krūšu veselību un to pašpārbaudes pareizu veikšanu (44 pasākumi, piedalījās 600 dalībnieki);
 - 1.4. semināri iestādēs un uzņēmumos darbības vecuma iedzīvotājiem par negatīvā stresa un izdegšanas profilaksi un onkoloģisko slimību agrīnu diagnostiku un ārstēšanu (23semināri, piedalījās 533 dalībnieki);
 - 1.5. aprīlī, Pasauls veselības dienā, notika tiešsaistes diskusija "Depresija – parunāsim!";

1.6. semināri ģimenes ārstu praksēs strādājošām māsām par traumatisma profilaksi ģimenēs ar maziem bērniem un pirmās palīdzības sniegšanu traumā guvušam bērnam. (2 semināri, piedalījās 100 dalībnieki).

2. Organizētas sabiedrības informēšanas kampaņas:

- 2.1. lai veicinātu izpratni par difterijas vakcinācijas un revakcinācijas nozīmi;
- 2.2. lai veicinātu vakcinācijas aptveres pret cilvēka papilomas vīrusu palielināšanu, īpaši uzrunājot ginekologus, ģimenes ārstus un māsas;
- 2.3. par organizētā vēža skrīninga būtību, sniegtajiem ieguvumiem un iedzīvotāju izpratnes veicināšanu līdzestības paaugstināšanai;
- 2.4. par miokarda infarkta un insulta simptomu atpazīšanu, kā arī ieteicamo darbību simptomu atpazīšanā;
- 2.5. par bērnu traumatisma novēršanu;
- 2.6. par HIV profilaksi un HIV testa veikšanas nepieciešamību, sabiedrībā valdošo mītu mazināšanu saistībā ar HIV.

3. Tiek uzturētas veselību veicinoša satura interneta vietnes:

- www.grutnieciba.lv
- www.nenoversies.lv
- www.pasivasmekesana.lv
- www.tirizobi.lv
- www.aktivadiena.lv
- www.skaidrs.lv
- www.atpazistiinsultu.lv
- www.atpazistiinfarktu.lv

4. Sagatavoti un izplatīti informatīvi materiāli:

4.1. Brošūras, bukleti, infolapas, plakāti, pastkartes, brošūras–grāmatas par dažādiem ar veselības veicināšanu un slimību profilaksi saistītiem jautājumiem-veselīgs uzturs (piem., “Augļi un dārzeņi uzturā”, “Ko ēdīsim?”), fiziskās aktivitātes (piem., “Fizisko aktivitāšu piramīda”, garīgā veselība (piem., “Psihiskās saslimšanas, to pazīmes, diagnostika un ārstēšanas metodes”), mutes dobuma un zobu kopšana (piem., krāsojamā grāmata “Man ir tīri zobi!”), infekciju slimības (piem., “Gripa”, “Tuberkuloze”, “Trakumsērga”, “Masalas”, “Masaliņas”, “Stingumkrampju infekcija”), bērnu traumatisma profilaksei (piem., “Krāsojamā grāmata “Šerloka stāsti Tavai drošībai””, “Ieteikumi ģimenes ārstu praksēm par bērnu un pusaudžu traumatisma profilaksi”). Kopumā izstrādāti un izplatīti 65 informatīvie materiāli, no kuriem 47 izdoti atkārtoti, savukārt 18 informatīvajiem materiāliem nodrošināta maketa izstrāde un pirmreizēja druka.

4.2. Infografikas – “Zīdīšana”, “Mātes mirstība Latvijā”, “Domā ar galvu, nelec uz tās!”, “Ko Tev var pastāstīt pārtikas produktu marķējums?”, “Kas Tev jāievēro, dodoties uz publisku pasākumu?”, “Balastvielas uzturā”, “Gripa”, “HIV profilakses punkti”, “Psihiskā veselība (fakti, ietekmējošie faktori un palīdzības iespējas)”, “Elektroniskā cigarete jeb e-cigarete”, “Acu veselība”. Kopumā izstrādātas 11 infografikas.

5. Nodrošināta Nacionālā Veselīgo pašvaldību tīkla darbība. Apkopotas 92 pašvaldību iesniegtās Monitoringa veidlapas un sagatavots “Gada pārskats pār Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla darbību Latvijā 2016.gadā”. Līdz 2017. gada beigām tīklā iesaistījušās 112 pašvaldības. Organizēts pieredzes apmaiņas brauciens uz Jelgavu.

6. Nodrošināta Nacionālā Veselību veicinošo skolu tīkla darbība. Noorganizēts seminārs tīkla skolu koordinatoriem (Rīgā), kas ietvēra statusa "Veselību veicinoša izglītības iestāde" piešķiršanu 37 izglītības iestādēm. Līdz 2017. gada beigām tīklā iesaistījušās 92 skolas, tai skaitā 7 pirmsskolas izglītības iestādes.

7. Organizēti HIV profilakses pasākumi:

- 7.1. koordinēta 20 HIV profilakses punktu (turpmāk - HPP) darbība 16 Latvijas pašvaldībās;
- 7.2. organizēts seminārs HPP darbiniekiem ar mērķi pilnveidot profesionālās kompetences (apmeklēja 19 dalībnieki);
- 7.3. veiktas individuālas metodiskas un praktiskas apmācības 10 HPP darbiniekiem;
- 7.4. koordinētas aktivitātes HPP Pasaules Tuberkulozes dienas, HIV testēšanas nedēļas un Pasaules AIDS dienas ietvaros;
- 7.5. nodrošināta HPP darbam nepieciešamo zāļu un medicīnisko ierīču plānošana iepirkšana, uzglabāšana, uzskaitē un sadale;
- 7.6. sniegti kaitējuma mazināšanas pakalpojumi HIV inficēšanās riska grupu iedzīvotājiem SPKC HIV/AIDS konsultāciju kabinetā Klijāņu ielā 7, Rīgā.

8. Citas aktivitātes:

- 8.1. veikta radio reklāmu (konsultatīvā tālruņa smēķēšanas jautājumos un vietņu www.grutnieciba.lv un www.nenoversies.lv) atskaņošana 3 nacionālas nozīmes radio stacijās, katrai no reklāmām atvēlot 2 nedēļu eksponēšanas laiku;
- 8.2. veikta reklāmas klipu ("Ja smēķē Tu – smēķē Tavs bērns") izvietošana 2 interneta televīzijās (vietnē advideo.lv, vietnē skaties.lv);
- 8.3. sagatavots tematiskais ziņojums [„Psihiskā veselība Latvijā 2016. gadā”](#).

5.5. Darbības virziens – nodrošināt epidemioloģiskās drošības pasākumus valstī, ieskaitot pretepidēmijas pasākumus infekcijas slimību perēkļos, infekcijas slimību epidemioloģisko uzraudzību un imunizācijas plāna koordināciju

1. Epidemioloģiskās drošības pasākumi

- 1.1. 2017.gadā veikti vairāki pasākumi epidemioloģiskās drošības sistēmas optimizācijai un attīstībai t.sk.:
 - 1.1.1. sagatavoti priekšlikumi grozījumiem Epidemioloģiskās drošības likumā;
 - 1.1.2. sagatavoti priekšlikumi normatīvajos aktos, lai pilnveidotu imunizācijas sistēmu un vakcinācijas kalendārā iekļautu vakcināciju pret garo klepu pusaudžiem;
 - 1.1.3. izstrādāti priekšlikumi grozījumiem veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtībā, ierosinot pieaugušo vakcinācijas aptveri pret difteriju iekļaut ārstniecības personu darba kvalitātes kritērijos;
 - 1.1.4. izstrādāti priekšlikumi normatīvajam aktam par obligātajām veselības pārbaudēm un profesionālās darbības ierobežojuma piemērošanas kārtību personām, kuras nodarbinātas darbos, kas var radīt risku citu cilvēku veselībai;
 - 1.1.5. izstrādāti priekšlikumi normatīvajam aktam, lai ierobežotu legionelozes izplatīšanos valstī;
 - 1.1.6. sniegti priekšlikumi E-veselības vakcinācijas moduļa darbības uzlabošanai;

- 1.1.7. sniegti priekšlikumi rekomendācijām ārstniecības iestāžu asins kabinetiem, Valsts asins donoru centram, asins sagatavošanas nodaļām un citiem asins transplantācijā iesaistītajiem darbiniekiem;
- 1.1.8. sagatavoti priekšlikumi normatīvam aktam par jauna HIV infekcijas un AIDS saslimšanas gadījumu reģistra izveidošanu un tehnisko risinājumu un tuberkulozes epidemioloģiskās uzraudzības uzlabošanu valstī.
- 1.2. Nodrošināta infekcijas slimību epidemioloģiskā uzraudzība, monitorings, epidemioloģiskā izmeklēšana un pretepidēmijas pasākumu organizēšana infekcijas slimību gadījumos un uzliesmojumos.
- 1.3. Nodrošināta reaģēšana uzliesmojumos un ārkārtas sabiedrības veselības situācijās.
- 1.4. Nodrošināta informācijas apmaiņa ar Eiropas Savienības Agrās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmu (EWRS), izskatot kopumā 273 ES dalībvalstu ziņojumus un komentārus par situāciju Eiropā un pasaulē. 26 reizes apmainījāmies ar informāciju kontaktpersonu medicīniskās novērošanas organizēšanai.
- 1.5. Nodrošināts gripas un citu akūtu augšējo elpceļu infekciju monitorings valstī. Sagatavoti 32 nedēļu pārskati par monitoringa datu analīzi (<https://www.spkc.gov.lv/lv/statistika-un-petijumi/infekcijas-slimibas/epidemiologijas-bileteni1/gripa-un-aaei>);
- 1.6. Nodrošināta C hepatīta pacientu reģistra uzturēšana, datu bāzē ievadītas 1447 pacientu kartes.
- 1.7. Difterijas profilakses kampaņas ietvaros nodrošināts individuāls darbs ar ģimenes ārstiem, kuru praksēs pieaugušo vakcinācijas aptvere ir zemāka par 50%. Sagatavotas 298 individuālas vēstules.
- 1.8. Nodrošināts ērcu aktivitātes monitorings, kā arī poliovīrusu un citu enterovīrusu cirkulācijas novērošana (monitorings).
- 1.9. Sagatavoti ikmēneša pārskati par iedzīvotāju imunizāciju (12 pārskati) un informatīvi analītiskie pārskati „Epidemioloģijas biļetens” (54).
- 1.10. Aktualizēta SPKC mājaslapā (<https://www.spkc.gov.lv/lv/profesionali/infekcijas-slimibas1/arstniecibas-personam>) informācija ārstniecības personām par infekcijas slimību aktualitātēm, t.sk. masalu epidemioloģisko uzraudzību un profilaksi, masalu uzliesmojumiem Eiropā, par A hepatīta profilaksi, par vakcināciju pret dzelteno drudzi, par valsts apmaksāto vakcināciju pret ērcu encefalītu, par iedzīvotāju riska grupu vakcināciju pret gripu, par difterijas profilakses uzlabošanu u.c. jautājumiem. Regulāri atjaunota SPKC mājaslapā (<https://www.spkc.gov.lv/lv/tavai-veselibai/>) informācija un ieteikumi iedzīvotājiem un ceļotājiem par infekcijas slimību aktualitātēm, profilaksi.
- 1.11. Nodrošinātas Eiropas Epidemioloģiskās izlūkošanas (EPIS) kontaktpunkta funkcijas (EPIS STI, EPIS FWD, EPIS VPD, ELDSNet), t.sk. informācijas apmaiņa ar Eiropas EPIS tīkliem, t.sk. saņemtās informācijas izskatīšana, izvērtēšana un nepieciešamības gadījumā izplatīšana. Veikts metodiskais darbs par infekcijas slimību profilakses, epidemioloģiskās uzraudzības un imunizācijas jautājumiem ārstniecības personu zināšanu pilnveidošanai (sagatavotas 14 informatīvi metodiskās vēstules). Veikta regulāra sabiedrības informēšana plašsaziņas līdzekļos par infekcijas slimību aktualitātēm un nepieciešamajiem piesardzības pasākumiem.
2. Turpināti infekcijas slimību profilakses un kontroles pasākumi:
- 2.1. imunizācijas līmeņa un savlaicīguma analīze tika veikta 28 indikatīvajās pozīcijās. 2017.gadā imunizācijas līmeņa uzlabojums salīdzinājumā ar 2016. gadu vērojams 18 pozīcijās: (<http://www.spkc.gov.lv/parskats-par-iedzivotaju-imunizaciju/>);
- 2.2. netika reģistrēts (līdz gada nogalei) neviens masalu un masaliņu gadījums;
- 2.3. samazinājies reģistrēto difterijas gadījumu skaits (salīdzinājumā trīs gadījumi ar sešiem gadījumiem 2016. gadā un 10 gadījumiem vidēji pēdējo piecu gadu laikā);

- 2.4. samazinājies tuberkulozes gadījumu skaits (467 gadījumi), kas vēsturiski ir viszemākā saslimstība (23,9 uz 100 000 iedzīvotāju) kopš 1993. gada;
- 2.5. samazinājies epidēmiskā parotīta gadījumu skaits (2017. gadā reģistrēti četri gadījumi salīdzinājumā ar vidējo gadījumu skaitu (19) pēdējo piecu gadu laikā) un garā klepus gadījumu skaits (2017.gadā reģistrēti 95 gadījumi salīdzinājumā ar vidējo gadījumu skaitu (203) pēdējo piecu gadu laikā);
- 2.6. salīdzinājumā ar 2016. gadu samazinājusies saslimstība ar akūtu B un C hepatītu;
- 2.7. turpināja samazināties:
- 2.7.1. bērnu saslimstība ar vējbakām salīdzinājumā ar 2016. gadu samazinājusies par 6,4%;
- 2.7.2. vīrusu zarnu infekciju gadījumu skaits salīdzinājumā ar 2016. gadu samazinājies par 36%.

Tabula Nr. 9

Pretepidēmijas pasākumu un infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības kvantitatīvie rādītāji 2017. gadā

Pasākums	Apjoms
Ārstniecības personu un laboratoriju steidzamo paziņojumu par infekcijas slimību gadījumiem reģistrācija t.sk., paziņojumi Par TB un paziņojumi par HIV	24 001 t.sk. TB, HIV/AIDS -1090
Objektu skaits, kur veikta epidemioloģiskā izmeklēšana un organizēti pretepidēmijas pasākumi	15 011
Reģistrēti un epidemioloģiski izmeklēti uzliesmojumi	599
Infekcijas slimnieku aptauja	8 433
Kontaktpersonu noteikšana un aptaujas	9 115
Ārstniecības personu informēšana par kontaktpersonām	3 456
Kontaktpersonu laboratoriskā pārbaude	105
Vides paraugu laboratoriskā pārbaude	197
Ērču paraugu izmeklēšana ērču encefalīta vīrusa, borēliju un ērlīhiju noteikšanai	275

Tabula nr. 10

Imunizācijas koordinēšanas kvantitatīvie rādītāji 2017. gadā

Pasākums	Apjoms
Izvērtēti un apkopoti vakcinācijas iestāžu vakcīnu pasūtījumi un pārskati par vakcīnu izlietojumu	14 867
Zāļu lieltirgotavām noformēti vakcīnu pasūtījumi, t.sk. papildus pasūtījumi	614
Izvērtēti un apkopoti ārstniecības iestāžu "Pārskati par Imunizācijas valsts programmas ietvaros vakcinētām personām"	1 343
Bērniem nodrošināta valsts apmaksātā vakcinācija pret ērču encefalītu šīs slimības augsti endēmiskajās teritorijās (vakcināciju skaits)	16 308
Vakcinācijas izraisīto komplikāciju epidemioloģiskā izmeklēšana	19

Metodiskās vēstules ārstniecības iestādēm par imunizācijas jautājumiem
--

298

6. SPKC REALIZĒTĀ STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

1. Tika nodrošināta dalība vairāku ES projektu realizācijā:
 - 1.1. dalība Eiropas Komisijas līdzfinansētajā Vienotas rīcības projektā garīgajā veselībā un labklājībā, darba pakotnē "Vienota rīcība pret depresiju, ietverot rīcību pašnāvību profilaksei" - projekts Nr. 2012 2202 "Uz pieprasījumiem balstīta rīcība pret depresiju, iekļaujot rīcību pašnāvību profilaksei." (MH-WB);
 - 1.2. dalība Eiropas Komisijas līdzfinansētajā Vienotās rīcības projektā par uzturu un fizisko aktivitāti, darba pakotnēs "Izplatīšana", "Novērtēšana" un "Veselīgas vides caur integrētām pieejām" - projekts Nr.677063 "Vienotā rīcība par uzturu un fiziskajām aktivitātēm" (JANPA);
 - 1.3. dalība Eiropas Komisijas līdzfinansētajā Vienotās rīcības projektā par HIV un saistīto infekciju profilaksi un kaitējuma mazināšanu - projekts Nr.677085 "HIV un pavadošo infekcijas slimību profilakse un kaitējuma mazināšana" (HA-REACT);
 - 1.4. dalība Eiropas Komisijas līdzfinansētajā Vienotās rīcības projektā Nr.677024 "Veicināt rekomendāciju attiecībā uz reto slimību politiku, informāciju un datiem ieviešanu" (RD-ACTION);
 - 1.5. dalība Ziemeļu dimensijas partnerības projektā "Starptautiskais priekšlaicīgas mirstības un tās cēloņu salīdzinājums Ziemeļu dimensijas partnerības dalībvalstīs izmantojot potenciāli zaudēto dzīves gadu (PYLL) indikatoru";
 - 1.6. dalība PVO projektā "Ceturtais Globālais ziņojums par ceļu satiksmes drošību (GSRRS4)".

2. Starptautiskās sadarbības jomā SPKC nodrošināja:
 - 2.1. informācijas apmaiņu ar Eiropas Savienības Agrās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmu (EWRS), izskatot kopumā **345** ES dalībvalstu ziņojumus un komentārus par situāciju Eiropā un pasaulē, kā arī sniedzot informāciju 11 ziņojumu un komentāru veidā;
 - 2.2. Eiropas epidemioloģiskās izlūkošanas un informācijas sistēmas (EPIS) kontaktpunkta funkcijas un starptautiskās epidemioloģiskās situācijas izvērtēšana;
 - 2.3. epidemioloģiskās uzraudzības fokālā punkta funkcija Latvijā, piedaloties ECDC TESSy jeb Eiropas uzraudzības sistēmas (*The European Surveillance System*) datu bāzes uzturēšanā; nodrošināta datu atbilstības pārbaude, datu pārstrāde atbilstoši TESSy kodēto lielumu un formāta prasībām, un ievadīšana TESSy sistēmā tiešsaistes režīmā (35 417 vienības);
 - 2.4. Valsts specializētā centra funkciju dalībai Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra uzturētajā Eiropas informācijas tīklā par narkotikām un narkomāniju (Reitox);

7. SPKC KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

SPKC ārējā komunikācija tiek organizēta, atbilstoši iestādes mērķiem, uzdevumiem un funkcijām, informējot sabiedrību par SPKC kompetencē esošajiem jautājumiem. Tāpat SPKC sniedz informāciju un sadarbojas ar profesionālajām asociācijām, biedrībām u.c. nevalstiskajām organizācijām, kā arī citām valsts un pašvaldības mēroga iestādēm.

SPKC komunikācijā ar sabiedrību galveno lomu ieņem informācijas skaidrošana – atbilžu sniegšana uz konkrētiem iedzīvotāju un masu mediju jautājumiem par veselības veicināšanu un slimību profilaksi, kā arī epidemioloģiskās uzraudzības datiem u.c. sabiedrības veselības rādītājiem.

Lai gan lielākā daļa informācijas par SPKC darbu kopumā un aktualitātēm tiek ievietota SPKC mājaslapā www.spkc.gov.lv, arvien biežāk SPKC izmanto arī sociālo tīklu kontus. SPKC pārvalda kontus četrās platformās – www.draugiem.lv, www.facebook.com, www.twitter.com un www.youtube.com. Sociālie tīkli sniedz papildus iespējas veiksmīgāk realizēt SPKC funkcijas, kas attiecas gan uz infekcijas slimību izplatības ierobežošanu, gan veselības veicināšanas pasākumu realizēšanu.

Nemot vērā, ka SPKC mājaslapa ir galvenais instruments ārējās komunikācijas nodrošināšanā, pārskata periodā mājaslapa tika ievērojami uzlabota, izstrādājot jaunu dizainu un dažādas jaunas funkcionalitātes, piemēram, meklētājprogramma, arhīvs, informācija svešvalodās (krievu un angļu valodā), plānoto notikumu kalendārs, mājaslapas karte, iespēja elektroniski nosūtīt vēstuli, burtu izmēra maiņa, lapu satura ērta drukāšana un saglabāšana PDF formātā. Tāpat nodrošināta ērta mājaslapas attēlošana mobilajās ierīcēs (mājaslapas satura izkārtojums pielāgojas ekrāna izmēram). SPKC mājaslapas lietošana ir kļuvusi ērtāka gan pašiem SPKC darbiniekiem, gan citiem apmeklētājiem, kas to izmanto informācijas iegūšanai.

Pārskata periodā iedzīvotājiem bija pieejamas arī pārējās SPKC tematiskās mājaslapas, kas izveidotas sabiedrības informēšanas kampaņu ietvaros – par grūtniecības norisi www.grutnieciba.lv, psihiskās veselības saglabāšanu www.nenoversies.lv, mutes veselību www.tirizobi.lv, fiziskajām aktivitātēm www.aktivadiena.lv, pasīvās smēķēšanas nodarīto kaitējumu www.pasivasmekesana.lv, alkohola lietošanu pusaudžu vidū www.skaidrs.lv un tiešsaistes testi “Kā atpazīt insultu” www.atpazistiinsultu.lv un “Kā atpazīt infarktu” www.atpazistiinfarktu.lv.

SPKC ikdienā sadarbojas ar masu mediju pārstāvjiem, veicinot korektas informācijas par SPKC kompetencē esošajiem jautājumiem atspoguļošanu plašsaziņas līdzekļos. Pārskata periodā SPKC speciālisti sniedza vairāk, kā 250 intervijas un rakstiskas atbildes, SPKC viedokļi televīzijām, radio, drukātajiem medijiem latviešu, krievu un angļu valodās. Kopējā publicitāte 2017.gadā sasniedza 9160 publikācijas dažādos mediju segmentos.

Pārskata periodā tika organizētas arī citas sabiedrības informēšanas aktivitātes, t.sk. SPKC speciālistu dalība preses konferencēs par infekcijas un neinfekciju slimību izplatību un profilaksi, organizētas ekspertu diskusijas tiešraidē par atbildīgu antibiotiku lietošanu, krūts, dzemdes kakla un zarnu vēža skrīninga jautājumiem, vakcinācijas nepieciešamību un gripu.

8. SPKC 2018. GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI

Nozīmīgākās SPKC aktualitātes un plānotie veicamie uzdevumi 2018. gadā:

- Piedalīties ESF darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.4. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, jo īpaši nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem” 9.2.4.1. pasākuma “Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi” un 9.2.4.2. pasākuma “Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei” īstenošanā.
- Nodrošināt Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla darbību un Veselību veicinošo skolu tīkla darbību.
- Organizēt izglītojošus pasākumus, sabiedrības informēšanas kampaņas un sagatavot informatīvus materiālus, tai skaitā izglītojošus video par slimību profilakses un veselības veicināšanas jautājumiem.
- Turpināt piedalīties Eiropas Komisijas līdzfinansētajos Vienotās rīcības projektos:
 - Vienotās rīcības projektā par uzturu un fizisko aktivitāti, darba pakotnēs “Izplatīšana”, “Novērtēšana” un “Veselīgas vides caur integrētām pieejām”;
 - Vienotās rīcības projektā par HIV un saistīto infekciju profilaksi un kaitējuma mazināšanu;
 - Vienotās rīcības projektā par atbalstu Padomes ieteikumu un Komisijas paziņojumā ietvertu rekomendāciju par retajām slimībām ieviešanai, darba pakotnē “Orphanet, Eiropas reto slimību datu bāze”.
- Piedalīties Ziemeļu dimensijas Sabiedrības veselības un sociālās labklājības partnerības (NDPHS) Cietumu veselības ekspertu grupas darbā.
- Organizēt semināru par Eiropas narkotiku lietošanas profilakses kvalitātes standartu (EDPQS) izmantošanu profilakses programmu plānošanā, īstenošanā un izvērtēšanā.
- Pētījuma gala ziņojuma par atkarības vielu lietošanu un asociēto infekciju izplatību vīriešu, kuriem ir dzimumattiecības ar vīriešiem, populācijā publicēšana SPKC mājaslapā.
- Organizēt pētījuma veikšanu par atkarības vielu lietošanu ieslodzījuma vietās.
- Organizēt pētījuma veikšanu, kurā tiek veikti ekonomiski aprēķini par narkotiku lietošanas radītiem uzdevumiem un sociālajām izmaksām piedāvājuma un pieprasījuma kontekstā.
- Sagatavot trīs tematiskos ziņojumus atkarību jomā.
- Sagatavot un publicēt ģeotelpiskus veselības jomas datus Latvijas ģeoportālā.
- Sagatavot 3 analītiskus ziņojumus par aktuālām sabiedrības veselības problēmām Latvijā.
- Sagatavot statistikas datus un analītisku informāciju pašvaldību līmenī, tajā skaitā 3 pašvaldību veselības profilus (faktu lapas).
- Veikt Latvijas iedzīvotāju (vecumā no 15 līdz 74 gadiem) veselību ietekmējošo paradumu pētījuma 2016. gada aptaujas datu analīzi un sagatavot apkopojumu.
- Veikt Latvijas skolēnu veselības paradumu pētījuma 2017./2018. mācību gada aptaujas sagatavošanu un koordinēt aptaujas datu savākšanas norisi.
- Nodrošināt Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistra iekļaušanu e - veselības informācijas sistēmā.
- Nodrošināt metadatu sagatavošanu, ievērojot noteiktos standartus atbilstoši Oficiālā statistikas programmā ietvertajai informācijai.
- Turpināt darbu pie veselības aprūpes kvalitātes un pacientu drošības rādītāju sistēmas izveides.

- Sagatavot publikāciju „Latvijas veselības aprūpes statistikas gadagrāmata 2017”.
- Nodrošināt Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta programmas 2017.–2020. atbalstītā projekta Nr.SRSS/S2017/019 “Veselības sistēmas darbības novērtēšanas sistēmas izveide Slovēnijā un Latvijā” operatīvās darba grupas darbu.
- Turpināt piedalīties Eiropas Komisijas līdzfinansētajos Vienotās rīcības projektos:
- Turpināt īstenot vienotu politiku infekcijas slimību uzraudzības un profilakses jomā, lai mazinātu Latvijas iedzīvotāju saslimstību ar infekcijas slimībām.
- Pilnveidot infekcijas slimību profilakses un kontroles sistēmu, t.sk.:
 - izstrādāt priekšlikumus grozījumiem Epidemioloģiskās drošības likumam;
 - sagatavot priekšlikumus grozījumiem normatīvajā aktā par pieaugušo vakcinācijas aptveres pret difteriju iekļaušanu darba kvalitātes kritērijos un laboratoriskiem izmeklējumiem;
 - izstrādāt priekšlikumus rekomendācijām ārstniecības iestāžu asins kabinetiem, VADC, asins sagatavošanas nodaļām un citiem asins transplantācijā iesaistītajiem darbiniekiem par laboratorisko izmeklējumu interpretāciju un informācijas sniegšanu;
 - piedalīties priekšlikumu izstrādē par tuberkulozes diagnostikas kārtību;
 - izstrādāt priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos par jauna HIV infekcijas un AIDS saslimšanas gadījumu reģistra izveidošanu un tehnisko risinājumu;
 - sagatavot vakcīnu un šjirču iepirkuma projektu 2018.-2019. gadam.
- Koordinēt un veicināt valsts politikas īstenošanu imunizācijas jomā, t.sk.:
 - turpināt sabiedrības izglītošanu un pilnveidot ārstniecības personu zināšanas par infekcijas slimību profilakses pasākumiem, t.sk. par imunizāciju;
 - koordinēt bērnu vakcināciju pret ērcu encefalītu augsti endēmiskajās teritorijās.
- Turpināt sadarbību ar Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru, Pasauls Veselības organizāciju, Eiropas Komisiju epidemioloģiskās uzraudzības, agrās brīdināšanas un reaģēšanas jomā.